

Instytut Pamięci Narodowej - Szczecin

https://szczecin.ipn.gov.pl/pl9/publikacje/ksiazki-szczecin/31092,Regionalny-wymiar-Solidarnosci-19801981-Szczecin-na-tle-kraju.html
23.04.2024, 22:58

Regionalny wymiar „Solidarności” 1980-1981. Szczecin na tle kraju

Regionalny wymiar „Solidarności”

1980-1981. Szczecin na tle kraju, red.

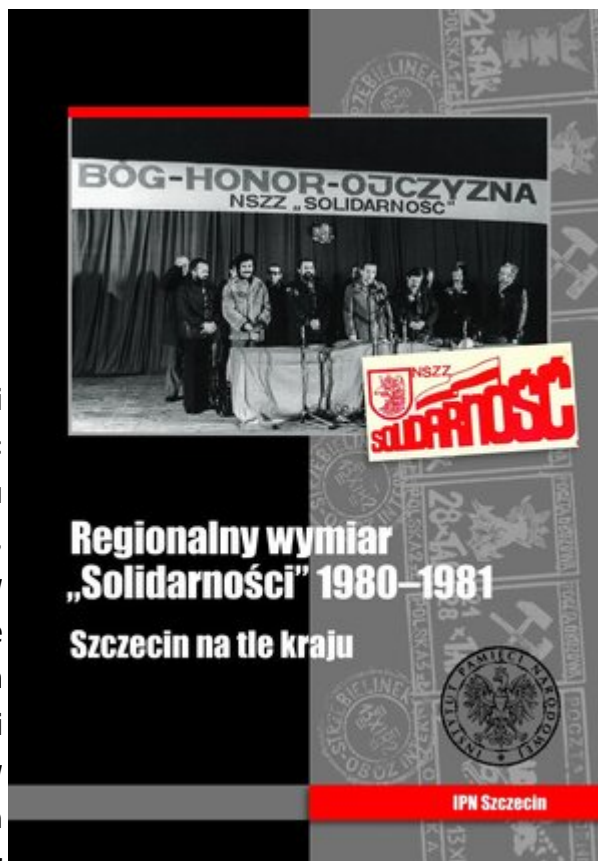
Artur Kubaj i Michał Siedziako, Szczecin

2014, 348 s.

[Wersja elektroniczna publikacji w
Bibliotece Cyfrowej IPN](#)

Publikacja jest pokłosiem konferencji „Regionalny wymiar »Solidarności« 1980-1981. NSZZ »Solidarność« Regionu Pomorze Zachodnie na tle ogólnopolskim”, którą zorganizował szczeciński oddział IPN w czerwcu 2011 r. Publikacja prezentuje „Solidarność” w regionie w szerszym kontekście historycznym. Poza tekstami odnoszącymi się do Pomorza Zachodniego w tomie znalazły się zatem także opracowania dotyczące wydarzeń ogólnopolskich oraz innych regionów kraju.

Zbiór otwiera artykuł Artura Kubaja, który nakreślił historię NSZZ „Solidarność” Pomorza Zachodniego w latach 1980-1981. Tekst, dotykając kluczowego z punktu widzenia tematu publikacji zagadnienia, stanowi punkt wyjścia do rozważań podejmowanych przez poszczególnych autorów. W kolejnym artykule Michał Paziewski podjął rozważania na temat idei społeczeństwa obywatelskiego w kontekście działalności „Solidarności” w regionie. Michał Siedziako scharakteryzował natomiast aktywność Niezależnego Zrzeszenia Studentów, określanego niekiedy „studencką

»Solidarnością«, na szczecińskich uczelniach. Kolejne dwa teksty przedstawiają działalność regionalnej „Solidarności” w optyce władz – Paweł Szulc pisze o lokalnych oficjalnych środkach masowego przekazu, Jan Macholak analizuje zaś nastawienie do związku wojewódzkich władz PZPR. Wśród tekstów poświęconych „Solidarności” w kraju jest tekst Krzysztofa Brzechczyzna, który opisuje ideowe inspiracje programu „Solidarności”. Z analizą myśli politycznej związku współgra artykuł Grzegorza Wołka na temat związkowych struktur. W dwóch następnych rozdziałach pracy przedstawiono ważne wydarzenia w historii związku w skali ogólnopolskiej, które rzutowały na jego działalność w regionach – Krzysztof Osiński pisze o tzw. kryzysie bydgoskim z marca 1981 r., Grzegorz Majchrzak zarysowuje zaś I Krajowy Zjazd Delegatów i jego rozpracowanie przez Służbę Bezpieczeństwa. W kolejnym artykule Michał Ruczyński poddał analizie działalność jednej z ważnych sekcji branżowych „Solidarności” – Krajowej Komisji Koordynacyjnej Pracowników Poligrafii – oraz wydawany przez nią dwutygodnik „Kwadrat”. Patryk Pleskot wyszedł w swoim artykule poza granice Polski, opisując oficjalne delegacje związku do krajów zachodnich w 1981 r.: do Włoch i Watykanu (styczeń), do Japonii (maj), do Szwajcarii (na sesję Międzynarodowej Organizacji Pracy; czerwiec) oraz do Francji (październik). Autor nakreślił także, jak wyglądały rzeczony wyjazdy z perspektywy Szczecina. Dwa ostatnie teksty to spojrzenie na historię „Solidarności” w innych regionach, co stworzy czytelnikowi perspektywę porównawczą. Arkadiusz Kazański opisał dzieje regionu gdańskiego, Krzysztof Wasilewski przeanalizował zaś gorzowską prasę partyjną między sierpniem 1980 r. a grudniem 1981 r. Zbiór artykułów

uzupełniają dwa aneksy. W pierwszym z nich zamieszczono zapis debaty zatytułowanej Szczecińska „Solidarność” od strajku sierpniowego do wprowadzenia stanu wojennego (wzięli w niej udział liderzy szczecińskiej „Solidarności”: Marian Jurczyk, Andrzej Milczanowski, Stanisław Wądołowski, Stanisław Kocjan oraz Mieczysław Ustasiak). Drugi aneks stanowi wybór ikonografii ilustrującej wydarzenia prezentowane w tomie.

SPIS TREŚCI

Artur Kubaj, Michał Siedziako, Wstęp

I. Pomorze Zachodnie

Artur Kubaj, *NSZZ „Solidarność” Pomorza Zachodniego w latach 1980–1981*

Michał Paziewski, *Spółczesność obywatelskie a „Solidarność” 1980–1981 (na przykładzie aglomeracji szczecińskiej)*

Michał Siedziako, *Z działalności Niezależnego Zrzeszenia Studentów w Szczecinie w latach 1980–1981*

Paweł Szulc, *Oficjalne środki masowego przekazu w Szczecinie wobec „Solidarności”*

Jan Macholak, *Działania władz partyjnych wobec NSZZ „Solidarność” Regionu Pomorze Zachodnie w latach 1980–1981 w świetle materiałów Komitetu Wojewódzkiego PZPR w Szczecinie*

II. Kraj

Krzysztof Brzechczyn, *Rzeczpospolita Samorządna. O ideowych inspiracjach programu „Solidarności”*

Grzegorz Wołk, *„Sformalizować rewolucję”. Zarys struktur organizacyjnych NSZZ „Solidarność” 1980–1981*

Krzysztof Osiński, *„Kryzys bydgoski” z 1981 r.*

Grzegorz Majchrzak, *I Krajowy Zjazd Delegatów NSZZ „Solidarność” i jego rozpracowanie przez Służbę Bezpieczeństwa*

Michał Ruczyński, *Krajowa Komisja Koordynacyjna Pracowników Poligrafii i NSZZ „Solidarność” i dwutygodnik „Kwadrat”*

Patryk Pleskot, *Opozycyjna dyplomacja? Oficjalne wyjazdy delegacji „Solidarności” do państw zachodnich w 1981 r.*

Arkadiusz Kazański, *Dzieje NSZZ „Solidarność” Regionu Gdańskiego w latach 1980–1981*

Krzysztof Wasilewski, *„Karnawał »Solidarności«” w gorzowskiej prasie partyjnej*

Aneks 1. *Szczecińska „Solidarność” od strajku sierpniowego do wprowadzenia stanu wojennego* – dyskusja, oprac. Artur Kubaj, Michał Siedziako

Aneks 2. *Wybór ilustracji*, oprac. Artur Kubaj, współpraca Michał Paziewski, Michał Siedziako

Wykaz skrótów

Indeks osobowy

Gdzie kupić publikacje:

[Szczecin](#)